

İlgili Soruşturma Evrakı

17.06.2010

C. Sırası 30604

16/06/2010

T.C.

İSTANBUL

CUMHURİYET BAŞSAVCILIĞI'NA

(CMK 250. Madde ile Yetkili Bölümü)

BİLİRKİŞİ RAPORU

- İlgi:**
- a) Başsavcılığınızın 18/05/2010 gün ve 2010/185 sayılı faks yazısı
  - b) TÜBİTAK UEKAE Md.lüğününün 20/05/2010 gün ve dosya no 2010/25 sayılı yazısı
  - c) Başsavcılığınızın 24/05/2010 gün ve 2010/185 sayılı faks yazısı
  - d) 28/05/2010 tarih ve 2010/185 sayılı bilirkişi görevlendirme tutanağı

- Ekler:**
- 1) Yazıcı çıktı tarihi, oluşturulma tarihinden önce olan dosyaların listesi
  - 2) EnCase adli inceleme yazılımı üstveri çıktıları
  - 3) İncelenen CD imajları içerisindeki dokümanların oluşturulma ve son güncelleme tarihlerine göre sayısını gösteren grafikler
  - 4) Orijinal CD'lere ait imaj dosyaları (DVD ortamında)

Tarafımızdan İstenen Hususlar

Aşağıda listelenmiş bilirkişi raporlarında farklı bilgiler ve kısmi çelişkiler bulunduğu ifade edilmiş olup bunların izah edilip çelişkilerin sebebinin açıklığa kavuşturulması istenmiştir.

BB

SAYFA 1 / 18

İncelenen bilirkişi raporları:

1. İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı'nın görevlendirmesiyle TÜBİTAK'ta görevli Erdem ALPARSLAN, Tahsin TÜRKÖZ ve Dr. Hayrettin BAHŞI tarafından hazırlanan 19/02/2010 tarihli rapor
2. Ordu Komutanlığı Askeri Savcılığı'nın görevlendirmesiyle Kr.Pl't.Kur.Bnb. Ahmet ERDOĞAN tarafından hazırlanan 22/02/2010 tarihli rapor
3. Ordu Komutanlığı Askeri Savcılığı'nın görevlendirmesiyle Mu.Yb. Birol ÇELİK tarafından beyan şeklinde bildirilen ve tutanağa kaydedilen 11/03/2010 tarihli rapor
4. Ordu Komutanlığı Askeri Savcılığı'nın görevlendirmesiyle Mu.Alb. Yavuz FİLDİŞ tarafından hazırlanan 26/03/2010 tarihli rapor

19 adet orijinal CD'den 9 no'lu ve 10 no'lu CD'lerin imajları alınamadığı için okunabilir durumdaki dosyalar kopyalanmıştır. Diğer 17 adet CD'ye ait imajlar EnCase 6.16.1.4 yazılımıyla alınmıştır.

İlgi d) ile tarafımızdan açıklığa kavuşturulması istenen hususlara yönelik açıklamalar "Analiz ve İnceleme Sonuçları" başlığı altında verilmiştir.

ANALİZ ve İNCELEME SONUÇLARI

SORU 1:

Bir CD'nin orijinalliğinden ne kastedilmektedir. Orijinal ile Orijinal olmayan CD ne anlama gelir? Bir CD veya içindeki bilgilerin orijinalliği veya gerçekliği nasıl kanıtlanabilir?

CEVAP 1:

Belirli bir firma tarafından üretilen, üzerinde kullanım ve yasal hakları olan ve bandrol taşıyan CD/DVD için orijinal tanımı kullanılır.

Bir ya da daha fazla oturumda yazılmış olan ve üzerinde yetkisiz kişiler tarafından manipülasyon yapılmamış olan CD/DVD'ler de orijinal olarak ifade edilir.

Ayrıca bilgisayar olaylarına müdahale kapsamında CD/DVD gibi harici medyaların ilk elde edilen numunesi için de orijinal ifadesi kullanılmaktadır. Adli incelemelerde imkân varsa ve bütünlüğü bozulmayacaksa orijinal medya delili üzerinden aksi halde orijinal medya üzerinden uygun teknik yöntemlerle alınacak birebir kopya (imaj) üzerinden analiz yapılır. Örneğin, bu teknik bilirkişi incelemesi kapsamında hâlihazırda adli emanette bulunan ve incelenmek üzere tutanakla imajları alınan 19 adet CD (9 no'lu ve 10 no'lu CD'lerin imajları alınamadığından okunabilir durumdaki dosyalar incelenmek üzere kopyalanmıştır) "orijinal" olarak ifade edilmektedir.

Bir CD/DVD veya içindeki dosyaların gerçekliği incelenirken CD/DVD içerisindeki dosyalar, CD/DVD'ye ve dosyalara ait üstveriler (metadata), CD/DVD'nin hazırlandığı iddia edilen kaynak sistem ve CD/DVD'nin hazırlandığı iddia edilen ortama ait destekleyici unsurlar bir bütün halinde göz önünde bulundurulmalıdır. CD/DVD gerçekliğinin incelenmesinde kullanılacak destekleyici unsurlara örnekler aşağıda sıralanmıştır.

- CD/DVD'ye ait aşağıda listelenen üstverilerden erişilebilir olanlar
  - CD/DVD'nin hazırlandığı yazılıma ait bilgiler (marka ve sürüm)
  - CD/DVD'nin yazıldığı tarih
  - CD/DVD dosyalama sistemi

- CD/DVD içerisindeki dosyalara ait aşağıda sıralanan üstverilerden erişilebilir olanlar
  - Dosyanın hazırlandığı yazılıma ait bilgiler (marka ve sürüm)
  - Dosyanın oluşturulmasında ve işlenmesinde hangi dizinlerde çalışıldığı
  - Dosyanın oluşturulduğu bilgisayarın adı
  - Dosyanın ne zaman oluşturulduğu
  - Dosyanın en son ne zaman kaydedildiği
  - Dosyanın en son hangi kullanıcı tarafından kaydedildiği
  - Dosyanın kaç defa kaydedildiği (revizyon sayısı)
  - Dosyanın en son ne zaman çıktısının alındığı
  - Dosyanın hangi işletim sisteminde oluşturulduğu
  - Dosya üzerinde çalışan ve kaydeden kullanıcı bilgileri
  - Dosya üzerinde çalışırken geçen süre
  - Dosya işlenirken yapılan dosya adı değişiklikleri

- Diğer destekleyici unsurlar
  - CD/DVD'lerin ve içerilerindeki dokümanların hazırlandığı kaynak sistem
  - İddia edilen tarihlerde ilgili kişilerin kullandığı her türlü bilgi depolama medyası (USB bellekler, CD'ler, harici bellekler, cep telefonu belleği vb)
  - CD/DVD medyasının fiziksel özellikleri (Üzerindeki el yazısı, parmak izi, seri numarası, üretici bilgisi, yazma hızı vb.)
  - İddia edilen tarihlerde ilgili kişilerin iletişim kayıtları (e-posta, anlık iletişim vb.)
  - Kamera kayıtları
  - Bina giriş çıkış kayıtları

Bu cevapta bahsedilen gerçeklik, dokümanların içeriğinin gerçekliğiyle ilgili olmayıp teknik verilerin gerçekliğini kapsamaktadır. ✓

SORU 2:

CD'lerde son kullanıcı, dokümanların oluşturulduğu tarih, saat bilgisi dokümanlar üzerinde işlem yapan son yazar bilgisi, en son kaydedilme zamanı, kaç kez işlem yapıldığı gibi kısımlarda geçmişe dönük değişiklikler yapılma ihtimali mevcut mudur? İnceleme konusu CD'lerde bu tür değişiklikler yapılmış mıdır veya bu tür değişikliklerin yapıldığına ilişkin emareler var mıdır? Bu tür değişiklikler yapılması mümkün ise bu tespit edilir mi?

CEVAP 2:

Bir CD tekrar yazılabilir (CD-RW) özellikte değil ise, yazdırılmış olan dosyalarda sonradan değişiklik yapılamaz. Bir CD içerisine aynı doküman tekrar tekrar yazılsa bile her oturumdaki dosya içeriğine ulaşmak mümkündür. CD yazdırma işlemi bittikten sonra CD'ye tekrar yazdırmak suretiyle dosya eklenmesi durumunda önceki yazdırılan dosyalarda değişiklik yapılamaz ve her oturumda yazılan dosyaların içeriğine ulaşmak teknik olarak mümkündür. İncelenen 19 adet CD içerisinde tekrar yazdırılma (CD-RW) özelliğine sahip CD bulunmamaktadır.

Dokümanlar CD ortamına aktarılmadan önce ilgili dosyaların son kullanıcı, dokümanların oluşturulduğu tarih, saat bilgisi, dokümanlar üzerinde işlem yapan son yazar bilgisi, en son kaydedilme zamanı, kaç işlem yapıldığı gibi üstverilerde değişiklik yapılması teknik olarak mümkündür.

İlgili CD'ler incelendiğinde CD'lerdeki dosyalara ait son kullanıcı, dokümanların oluşturulduğu tarih, saat bilgisi, dokümanlar üzerinde işlem yapan son yazar bilgisi, en son kaydedilme zamanı, kaç işlem yapıldığı gibi üstverilerde değişiklik yapıldığına dair herhangi bir bulguya tarafımızca rastlanmamıştır.

İncelenen CD'lerde bu tür değişikliklerin yapılması mümkün olmakla beraber yapıp yapılmadığının tespit edilebilmesi için CEVAP-1'de açıklandığı gibi "Gerçekliği destekleyici unsurlar"dan elde edilebilenler bir bütün halinde incelenmelidir.

SORU 3:

İnceleme raporlarında incelenen dokümanların %30'unun yazıcıya gönderilme tarihleri dosyaların oluşturulma tarihlerinden önceki tarihleri içerdiği, normal olarak dosyanın oluşturulma sırasındaki tarihin yazıcıya gönderme tarihinden daha önceki bir tarihe ilişkin olması gerektiği 11.03.2010 tarihli bilirkişi raporunda belirtilmiştir. Bu ne anlama gelmektedir, bu tip dokümanlar hangi CD'lerdedir ve hangi dokümanları içermektedir?

CEVAP 3:

Yazıcıya gönderme tarihinin oluşturma tarihinden eski olması mümkündür. Dosyalarla çalışılırken farklı kaydet seçeneği ile kaydedilmesi durumunda yeni dosyanın oluşturulma tarihi, dosyanın farklı kaydedildiği andaki bilgisayarın sistem tarihi olarak atanmaktadır. Bu durumda, yeni oluşturulan dosyanın yazıcıya son gönderilme tarihi değişmemekte ve yazıcıya son gönderilme tarihi eski dosyadakiyle aynı kalmaktadır. Aynı durum bir dosyanın kopyala/yapıştır seçeneği ile yeni bir kopyasının oluşturulması durumunda da söz konusudur.

Örneğin, Mart 2010 tarihinde oluşturulmuş olan bir dokümanın Nisan 2010 tarihinde yazıcıdan çıktısı alınmış olsun. Bu doküman Mayıs 2010 tarihinde tekrar açılıp farklı kaydet seçeneği ile kaydedildiğinde oluşturma tarihi Mayıs 2010 olarak değişir fakat yazdırılma tarihi Nisan 2010 olarak kalır.

Bu bilgi ışığında, yazdırılma tarihi oluşturulma tarihinden önceki bir tarih olarak görünen dosyaların farklı kayıt edildiği veya kopyalanarak kullanıldığı değerlendirilmektedir. Bu özelliğe sahip dokümanların listesi EK 2'de sunulmuştur. Bu dokümanların tüm dokümanların yaklaşık %16'sını oluşturduğu görülmektedir.

SORU 4:

Bir CD'deki gerçek olan doküman arasına söz konusu dokümanların kullanıcı ve tarih bilgilerine bakılarak keza diğer yazılı belgelerden ve diğer askeri bilgilerden yararlanılarak hazırlanmış dokümanların CD'lerin gerçek belgelerin arasına serpiştirilmesi ya da var olan belgelerin değiştirilmesi suretiyle yanıltıcı doküman veya CD elde edilebilir mi? İncelenen ve rapor konusu yapılan CD'lerde böyle bir işlem yapılmış mı? Bu yapılmış ise teknik olarak tespit edilebilir mi?

BB

ml

Ea

CEVAP 4:

Bir CD'deki gerçek olan dokümanların arasına söz konusu dokümanların kullanıcı ve tarih bilgisi gibi üstverilerine bakılarak keza diğer yazılı belgelerden ve diğer askeri bilgilerden yararlanılarak hazırlanmış dokümanların CD'lerin yazmaya karşı kapatılmamış olduğu durumlarda gerçek belgelerin arasında serpiştirilmesi ya da var olan belgelerin değiştirilmesi suretiyle yanıltıcı doküman ya da CD elde edilmesi teknik olarak mümkündür.

İçerisinde gerçek dokümanlar bulunan CD'ye, üstverilerinde değişiklik yapılmadan eklenen dosyaların teknik yöntemlerle anlaşılabilmesi mümkündür. Bu durumda sonradan yapılacak her yazma işlemi için yeni bir CD yazma oturumu oluşur. Bu oturumların ve CD'ye sonradan eklenen dosyaların teknik yöntemlerle anlaşılabilmesi mümkündür. CEVAP-2'de bahsedildiği gibi bilgisayar ortamında üstverilerinde değişiklik yapılmış dokümanların CD'ye aktarılması durumunun sadece ilgili CD incelenerek anlaşılabilmesi mümkün değildir.

Yukarıdaki paragrafta anlatılan durumlardan hangisinin gerçekleştiğini anlayabilmek için CEVAP-1'de açıklandığı gibi "Gerçekliği destekleyici unsurlar"dan elde edilebilenler bir bütün halinde incelenmelidir. Tarafımızdan hazırlanan bilirkişi raporunun eklerinde ve İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı'nın görevlendirmesiyle TÜBİTAK'ta görevli Erdem ALPARSLAN, Tahsin TÜRKÖZ ve Dr. Hayrettin BAŞŞİ tarafından hazırlanan 19/02/2010 tarihli raporun ekinde sunulan dosya ve CD üstveri bilgilerinin tutarlı olduğu görülmektedir. CEVAP-1'de örnekleri verilen "Diğer destekleyici unsurlar" göz önünde bulundurularak genel değerlendirme yapılması mümkündür. İncelenen ve rapor konusu olan CD'lerden 16 numaralı CD dışındakilerin tek seferde yazıldığı ve üzerine daha sonra herhangi bir ekleme yapılmadığı tespit edilmiştir. 16 numaralı CD'de bulunan ATAMALAR.doc isimli dosyanın CD ilk defa yazıldıktan sonra ikinci bir yazma işlemiyle eklendiği görülmüştür. ATAMALAR.doc isimli dokümanın CD'ye sonradan sahtecilik amacıyla mı eklendiği yoksa ilk yazma işlemi yapan kişi tarafından mı eklendiği konusunda kesin bir sonuca varmak teknik olarak mümkün değildir. Yapılan inceleme sonucunda CD'nin ilk yazdırıldığında yazdırma işleminin yapıldığı bilgisayarın tarihinin 14/10/2003 ve bilgisayarın saatinin 11:42:44, ikinci yazdırma işlemi yapıldığında ise yazdırma işleminin yapıldığı bilgisayarın tarihinin 14/10/2003 ve bilgisayarın saatinin 12:14:34 olduğu ve iki

BB

MP

U

yazılma işleminde de "EASY CD CREATOR 5.2 (061) COPYRIGHT (C) 1999-2002 ROXIO, INC." programının kullanıldığı görülmüştür. İkinci oturumda yazılan dosyanın üstverileriyle CD'nin ve CD içerisindeki dosyaların üstverilerinin tutarlı olduğu görülmüştür. İki yazılma işleminde de aynı yazılımın kullanılması ve iki farklı yazdırma işleminin arasında yaklaşık 32 dakikalık zaman farkı olması sebebiyle CD'nin ilk yazılmasından sonra ortaya çıkmış olabilecek bir ihtiyaç sebebiyle, ikinci yazdırma işleminin yapılmış olmasının muhtemel olduğu değerlendirilmektedir. Bir CD'nin tek oturumda ya da birden fazla oturumda yazılmış olması bu bilirkişi raporunda da anlatıldığı gibi bir manipülasyon emaresi olmadığı için raporlar arasındaki teknik farklılığın diğer bulgulara ve genel sonuca etki eder özellikte olmadığı değerlendirilmektedir.

SORU 5:

24/03/2010 Albay bilirkişi Yavuz FİLDİŞ raporunda kurumunuz tarafından yapılan araştırma sonuçlarının teknik inceleme açısından önem taşımakta ve sahtecilik şüphesini arttıran bir kısım bulgular taşıdığını belirtmiştir.

Rapordaki teknik inceleme ile ilgili bu bulgular doğru mudur? Özellikle 11, 16, 17 nolu CD'lerdeki belgeler üzerinden sonradan manipülasyon yapılma ihtimali var mıdır ve yapılmış mıdır? Bu CD'ler ile diğer CD'ler arasındaki farklılıklar nelerdir? Bu farklılıklar neyi işaret etmektedir?

CEVAP 5:

SORU5'te yöneltilen sorulara 3 başlık altında cevap verilmiştir.

a. 24/03/2010 tarihli, bilirkişi Mu. Alb. Yavuz FİLDİŞ tarafından hazırlanan rapordaki teknik inceleme ile bulguların doğruluğunun incelenmesi:

Bilirkişi tarafından tespit edilen her bir bulgunun değerlendirmesi aşağıda verilmiştir:

1. İlgili raporun 5-a maddesinde açıklanan tespite cevaben: Bu maddede incelenecek teknik bir bulguya rastlanmamıştır.
2. İlgili raporun 5-b maddesinde açıklanan tespite cevaben: Bu maddede incelenecek teknik bir bulguya rastlanmamıştır.

3. İlgili raporun 5-c maddesinde "bilgisayar ortamında yapılan incelemelerde, belgelerin bir başka belge ile aynı olduğunun veya gerçekliğinin bilimsel olarak kanıtlanabilmesi için yöntemler" önerilmiştir. Önerilen yöntemler ile ilgili görüşlerimiz aşağıda açıklanmıştır.

- İlgili raporun 5-c-1 maddesinde açıklanan tespite cevaben:

Özet (hash) iki dosyanın birbirinin aynısı olup olmadığını tespit etmek amacıyla kullanılabilir uygun bir yöntemdir. Diğer taraftan, CD/DVD'lerin yazıldığı sistemlerdeki kaynak dosyalara erişim mümkün değilse bu yöntem uygulanabilir değildir. Örneğin, adli incelemelerde bir CD'nin veya dosyanın imajının alınmasından sonra değiştirilmediğini ispat edebilmek için imajın alındığı mekanda CD'nin veya dosyanın özet (hash) değerinin tarafların huzurunda kayıt altına alınması, sonradan değişiklik yapıp yapılmadığının kontrol edilebilmesine imkan sağlar.

Konusu geçen 19 adet CD'de bulunan dosyaların bilgisayarda/bilgisayarlarda CD'ye yazılmadan önceki hallerine ait özet (hash) değerleri bulunmadıkça söz konusu incelemede özet (hash) değerinin teknik bir dayanak olarak kullanılması mümkün olmaz.

- İlgili raporun 5-c-2 maddesinde açıklanan tespite cevaben:

Elektronik bir belgenin nitelikli elektronik sertifikayla dijital olarak imzalanması, hukuki olarak bu belgenin aynı kişi tarafından elle imzalanmasına eşdeğerdir. Nitelikli sertifikayla oluşturulan dijital imza, belgenin değiştirilip değiştirilmediğini net olarak ortaya koyması ve belge sahipliğini gerçek kişilere bağlaması sebebiyle belgenin delil olması konusunda çok önemli bir teknik katkı sağlar. Nitelikli elektronik sertifikayla dijital olarak imzalanmış bir belge, hukuksal olarak inkar edilemeyecek özelliktedir. Öte yandan nitelikli elektronik sertifika ile dijital olarak imzalanmamış elektronik belgelerin de delil olarak kullanılabilirdiği bilinmektedir.

E-imza veya dijital imzanın geçerli olması için, ilgili dijital imzada kullanılan elektronik sertifika, kanunla yetkilendirilmiş makamlardan

alınmış olmalıdır. 15.01.2004 tarihli 5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu 23.07.2004 tarihinde yürürlüğe girmiştir. "Türkiye'de 01.09.2006 tarihi itibarıyla dört adet Elektronik İmza Sertifika Hizmet Sağlayıcısı, Telekomünikasyon Kurumu'ndan yetki alarak faaliyete başlamıştır. Bunlar 24.06.2005 tarihinde faaliyete başlayan Elektronik Bilgi Güvenliği A.Ş., 30.06.2005 tarihinde faaliyete geçen TÜBİTAK-UEKAE Kamu Sertifikasyon Merkezi, 16.07.2005 tarihinde faaliyete başlayan TürkTrust Bilgi, İletişim ve Bilişim Güvenliği Hizmetleri A.Ş. ve 01.09.2006 tarihinde faaliyete başlayan EBG Bilişim Teknolojileri ve Hizmetleri A.Ş.(E-Tugra) dir."

İlgili kanun ve diğer düzenlemeler gereği 2005 yılından itibaren Türkiye'de nitelikli elektronik sertifika verilmektedir. 2005 yılından önceki olaylarla ilgili incelemelerde nitelikli elektronik imzanın dayanak olarak kullanılmasının mümkün olmadığı değerlendirilmektedir.

4. İlgili raporun 5-ç maddesindeki ifadeye cevaptır.

Elektronik bir belgenin doğrulanmış nitelikli elektronik imzaya sahip olması bu belgenin inkâr edilememesini sağlar ve belge sorumluluğunu sertifika sahibi olan gerçek kişiye bağlar. Belgelerin iddia edilen sistemde hazırlanmış olup olmadığının anlaşılması için, iddia edildiği şekilde, karşılaştırılacak dokümanların dijital olarak imzalanmış olması yeter ve şart koşul değildir. Elektronik belgelerin dijital imzaları bu belgelerin özet değerlerinden üretilir. Elektronik belgelerin aynı olup olmadığının karşılaştırılmasında belgelerin özet değerleri esas alınır. Ancak ve ancak elde edilen dosyaların özet değerlerinin eşit olması durumunda bilimsel eşlikten bahsedilebilir. Bu kapsamda karşılaştırılacak CD içerisindeki ve sistem üzerindeki dosyaların özet (hash) değerlerinin karşılaştırılması bilimsel eşlik tespiti için kullanılabilir. İlgili bilirkişi raporunda belirtildiği şekilde incelemeye tabi dosyaların iddia edilen kaynak sistemlerde karşılıkları bulunmuyorsa, söz konusu belgelerin bilimsel gerçekliğinin tespit edilebilirliğinden bahsetmek mümkün olmaz.

BİB

MF

CG

İlgili raporda, belgelerin hazırlandığı iddia edilen kaynak sistemlerde söz konusu dosyaların karşılıkları bulunmadığı ifade edilmiştir. Bu sebeple özet (hash) karşılaştırma yöntemiyle bilimsel gerçeklik araştırması yapılamaz.

5. İlgili raporun 5-d maddesinde açıklanan tespite cevaptır. İfade edildiği gibi herhangi bir dokümanın üstveri (öznitelik) bilgileri uygun bir ortam oluşturularak yeniden düzenlenebilir, yeniden oluşturulabilir. Eğer bu veriler kendi içerisinde tutarlı olarak yaratıldıysa ve kötü niyetli olarak sahte doküman üretiliyse, bu durum sadece CD ve içerisindeki dokümanlar teknik olarak incelenerek tespit edilemez. Diğer taraftan, söz konusu araştırma kapsamında yapılan incelemeler sonucunda herhangi bir teknik tutarsızlığa rastlanmamıştır.
6. İlgili raporun 5-e-1 ve 5-e-2 maddelerindeki tespitlere cevaptır. Bilirkişinin buradaki tespitleri herhangi bir teknik hüküm içermemektedir. CD'lerin seri numaraları CD'leri tekil olarak tanımlayan numaralar değildir. Aynı seride üretilen CD'ler aynı seri numarasına sahip olabilirler. Bu durum olağan dışı bir durum olarak değerlendirilmemektedir.
7. İlgili raporun 5-e-3 maddesinde açıklanan tespite cevaptır. Bilirkişinin buradaki tespitleri herhangi bir teknik hüküm içermemektedir. 11 ve 17 no'lu CD'lerin iki farklı günde, birbirine yakın saatlerde yazılmış olmaları bilirkişinin kendi yorumuyla sahtecilik şüphesini artıran bir bulgu olarak değerlendirilmiştir.
8. İlgili raporun 5-e-4 maddesinde açıklanan tespite cevaptır. Bu bulgu teknik bir bulgu değildir. Bilirkişinin kendi yorumuyla sahtecilik şüphesini artıran bir bulgu olarak değerlendirilmiştir.
9. İlgili raporun 5-e-5-a maddesinde açıklanan tespite cevaptır. Bu bulgu teknik bir bulgu değildir. Bilirkişinin kendi yorumuyla sahtecilik şüphesini artıran bir bulgu olarak değerlendirilmiştir.
10. İlgili raporun 5-e-5-b maddesinde açıklanan tespite cevaptır. İlgili raporun, belirtilen maddesinde ismi geçen belgelerin yazıcı çıktısı alma (last print date) üstverisinin olmaması sebebiyle bu belgelerin hiçbir zaman yazıcı çıktısı

alınmadığı sonucuna varılmıştır. Bir belgenin kopyası alınarak yazdırılması veya belgenin elde olmayan bir kopyasının yazdırılması ile söz konusu durumun oluşması teknik olarak mümkündür. Bazı durumlarda ise bir belgenin yazıcı çıktısı alınmasına rağmen ilgili belgenin üstverisinde yazıcı çıktısının alındığı tarihe ait bilgi olmayabilir. Örneğin; CD'ye yazılmış olan bir belgenin yazıcı çıktısı alındığında o belgede son yazıcıya gönderilme tarihi oluşmaz. Bu sebeplerle, söz konusu belgelerin kesin olarak yazıcı çıktısı alınmamıştır denilemez.

11. İlgili raporun 5-e-5-c maddesinde açıklanan tespite cevaptır. Bir belgenin son yazdırma tarihinin, yaratılma tarihinden önce olması teknik olarak oluşabilecek bir durumdur. Bu konu, CEVAP-3'te detaylı olarak açıklanmıştır.

İlgili raporun 5-e-5-ç maddesinde belirtilen tespite cevaptır. İlgili bilirkişi, hazırladığı raporunda; *“KOMUTAN KAPANIŞ KONUŞMASI_05_MART 2003.doc” olarak işlenmiş ve 9 kez aynı isimle saklanmış. İçeriği tamamen değiştirilmiş ve belge üzerinde bir daha değişiklik yapılmamıştır* tespitini yapmıştır. Dosyanın adı, dosya üzerinde yapılan işlem adedi “Office” belgesine ait üstveriler üzerinden tespit edilebilir. Ancak içerik üzerindeki değişikliklerin tespit edilmesi teknik olarak mümkün değildir. Dolayısıyla “içeriği tamamen değiştirilmiş” tespitini yapmak teknik olarak mümkün değildir. Bilirkişi Albay Yavuz FİLDİŞ, bu tespitle bu durumun belgeler üzerinde sonradan manipülasyon yapılmış olma ihtimalini kuvvetlendirdiğini ifade etmiştir. İncelenen C11 nolu CD içerisindeki “KOMUTAN KAPANIŞ KONUŞMASI_05 MART 2003.doc” belgesiyle “KİLİSELER VE SİNAGOGLAR.doc” belgelerinin içeriklerinin, ilgili raporda belirtildiği şekilde, farklı olduğu görülmüştür. “KİLİSELER VE SİNAGOGLAR.doc” belgesi, “KOMUTAN KAPANIŞ KONUŞMASI_05 MART 2003.doc” belgesinin farklı kaydedilmesi veya kopyalanması yoluyla oluşturulmuş olabilir. Bu esnada, kaynak olarak kullanılan “KOMUTAN KAPANIŞ KONUŞMASI_05 MART 2003.doc” belgesinin içeriğinin incelenen CD içerisindeki “KOMUTAN KAPANIŞ KONUŞMASI_05 MART 2003.doc” dosya içeriğiyle aynı olup olmadığı konusunda bir kanıya varabilmek için farklı kaydetme veya kopyalama işlemi anındaki “KOMUTAN KAPANIŞ KONUŞMASI_05 MART 2003.doc” dosyası içeriğiyle karşılaştırma yapılmalıdır. Bu işlemin yapıldığı

BB

MP

El

tarih ve bu tarihteki doküman içerikleri elde olmadığından bu konuda kesin bir teknik hükme varmanın mümkün olmadığı değerlendirilmektedir.

12. İlgili raporun 5-f maddesinde açıklanan tespite cevaptır. Askeri yazışma kuralları, doküman eklerinin uygun yerleştirilmesi, kullanıcı yazım hataları, imza yerleri vb. konular teknik bilirkişi incelememiz ve uzmanlık alanlarımız kapsamında değildir.

b. 11 no'lu, 16 no'lu ve 17no'lu CD'lerin incelenmesi:

11 no'lu, 16 no'lu ve 17 no'lu CD'lerin sonradan manipülasyon yapıma olasılığına ilişkin incelenmesi sonucunda, 11 no'lu ve 17 no'lu CD'lerin tek seferde yazıldığı tespit edilmiş olup bu CD'lerin yazılmalarından sonra bu CD'lerdeki dokümanlarda değişiklik yapılmadığı görülmüştür. 16 no'lu CD'nin ilk yazılma anındaki bilgisayarın tarihi 14/10/2003 ve bilgisayarın saati 11:42:44, ikinci yazılma anında bilgisayarın tarihi 14/10/2003 ve bilgisayarın saati 12:14:34 olarak ve iki yazılma işlemi de "EASY CD CREATOR 5.2 (061) COPYRIGHT (C) 1999-2002 ROXIO, INC." yazılımının kullanıldığı tespit edilmiştir. İkinci yazılma işlemiyle CD'ye eklenmiş olan ATAMALAR.doc isimli dosyanın da oluşturulma tarihi ve üstveri bilgisi diğer dosyalarla ve CD'nin yazılma zamanıyla uyumludur.

CEVAP-4'te detaylandırıldığı gibi, 11 no'lu, 16 no'lu ve 17 no'lu CD'lerdeki dokümanlarla beraber diğer bütün CD'lerdeki dokümanlarda, CD'ler yazılmadan önce manipülasyon yapıma ihtimali vardır. İncelememizde CD içerisindeki dokümanların üstverilerinde tutarsızlığa rastlanmamıştır.

c. 11 no'lu, 16 no'lu ve 17 no'lu CD'lerle diğer CD'lerin farklılıklarının incelenmesi:

19 adet CD aşağıdaki tablolarda gösterilen açılardan karşılaştırılmış olup 11 no'lu, 16 no'lu ve 17 no'lu CD'lerle diğer CD'ler arasındaki farklılıklar aşağıda verilmiştir.

Tablo 1: CD No – CD Markası Karşılaştırma Tablosu

CD ADI	CD MARKASI
1 No'lu CD – C1	Creation
2 No'lu CD – C2	
3 No'lu CD – C3	
4 No'lu CD – C4	Dysan
5 No'lu CD – C5	Dysan
6 No'lu CD – C6	Precision
7 No'lu CD – C7	Polex
8 No'lu CD – C8	Fidata
9 No'lu CD – C9	(Markası Yok)
10 No'lu CD – C10	Professional
11 No'lu CD – C11	TDK
12 No'lu CD – C12	Professional
13 No'lu CD – C13	Professional
14 No'lu CD – C14	Professional
15 No'lu CD – C15	Professional
16 No'lu CD – C16	Smart Buy
17 No'lu CD – C17	TDK
18 No'lu CD – C18	Professional
19 No'lu CD – C19	Creation

BB

MT

Ca

Tablo 2: CD No – CD Yazma Programı Karşılaştırma Tablosu

CD ADI	CD MARKASI
1 No'lu CD – C1	NERO - BURNING ROM
2 No'lu CD – C2	EASY CD CREATOR 5.2 (061) COPYRIGHT (C) 1999-2002 ROXIO, INC.
3 No'lu CD – C3	EASY CD CREATOR 5.2 (061) COPYRIGHT (C) 1999-2002 ROXIO, INC.
4 No'lu CD – C4	EASY CD CREATOR 5.2 (061) COPYRIGHT (C) 1999-2002 ROXIO, INC.
5 No'lu CD – C5	EASY CD CREATOR 5.2 (031) COPYRIGHT (C) 1999-2002 ROXIO, INC.
6 No'lu CD – C6	CEQUADRAT 32BIT ISO-9660 FORMATTER COPYRIGHT (C) 1995-1998 BY CEQUADRAT GMBH
7 No'lu CD – C7	EASY CD CREATOR 5.3 (105) COPYR.GHT (C) 1999-2002 ROXIO, INC.
8 No'lu CD – C8	EASY CD CREATOR 5.3 (105) COPYR.GHT (C) 1999-2002 ROXIO, INC.
9 No'lu CD – C9	TESPİT EDİLEMEDİ
10 No'lu CD – C10	EASY CD CREATOR 5.3 (105) COPYR.GHT (C) 1999-2002 ROXIO, INC.
11 No'lu CD – C11	EASY CD CREATOR 5.2 (061) COPYRIGHT (C) 1999-2002 ROXIO, INC.
12 No'lu CD – C12	EASY CD CREATOR 5.3 (105) COPYR.GHT (C) 1999-2002 ROXIO, INC.
13 No'lu CD – C13	EASY CD CREATOR 5.3 (105) COPYR.GHT (C) 1999-2002 ROXIO, INC.
14 No'lu CD – C14	EASY CD CREATOR 5.3 (105) COPYR.GHT (C) 1999-2002 ROXIO, INC.
15 No'lu CD – C15	EASY CD CREATOR 5.3 (105) COPYR.GHT (C) 1999-2002 ROXIO, INC.
16 No'lu CD – C16	EASY CD CREATOR 5.2 (061) COPYRIGHT (C) 1999-2002 ROXIO, INC.
17 No'lu CD – C17	EASY CD CREATOR 5.2 (061) COPYRIGHT (C) 1999-2002 ROXIO, INC.
18 No'lu CD – C18	EASY CD CREATOR 5.2 (061) COPYRIGHT (C) 1999-2002 ROXIO, INC.
19 No'lu CD – C19	NERO - BURNING ROM

BB

WP

Y4

Tablo 1'de toplam 9 farklı CD markası tespit edilmiştir. 11 no'lu, 16 no'lu ve 17 no'lu CD'lerin markalarıyla aynı olan başka CD bulunmamaktadır. Benzer durum 6 no'lu, 7 no'lu, 8 no'lu ve 9 no'lu CD'ler için de geçerlidir. Bu CD'lerin her birisi farklı markadadır ve bu markalar başka CD'lerde bulunmamaktadır.

Tablo 2'de de toplam 5 farklı CD yazma programı tespit edilmiştir. 11 no'lu, 16 no'lu ve 17 no'lu CD'lerin yazıldığı program olan EASY CD CREATOR 5.2 (061) COPYRIGHT (C) 1999-2002 ROXIO, INC. yazılımı sadece bu CD'lerin oluşturulmasında kullanılmıştır. Benzer durum 1 no'lu, 5 no'lu, 6 no'lu ve 19 no'lu CD'ler için de geçerlidir. Geriye kalan CD'ler ise (9 no'lu CD hariç) CD CREATOR 5.3 (105) COPYRIGHT (C) 1999-2002 ROXIO, INC. yazılımı kullanılarak yazılmıştır.

SORU 6:

Tüm bu bilirkişi raporlarındaki ve sonuçlar incelenerek buradaki bulgular ile TÜBİTAK raporundaki bulguların karşılaştırılması ve bu hususların raporunuzda açıklığa kavuşturulması.

CEVAP 6:

Bilirkişi incelememiz için,

- a. TÜBİTAK'ta görevli Erdem ALPARSLAN, Tahsin TÜRKÖZ ve Dr. Hayrettin BAHŞI tarafından hazırlanan 19/02/2010 tarihli rapor,
- b. Kr.Plk.Kur.Bnb. Ahmet ERDOĞAN tarafından hazırlanan 22/02/2010 tarihli rapor,
- c. Mu.Yb. Birol ÇELİK tarafından beyan şeklinde bildirilen ve tutanağa kaydedilen 11/03/2010 tarihli rapor,
- d. Mu.Alb. Yavuz FİLDİŞ tarafından hazırlanan 26/03/2010 tarihli rapor,

teslim alınıp incelenmiştir.

Madde (b)'de verilen ve Kr.Plk.Kur.Bnb. Ahmet ERDOĞAN tarafından hazırlanmış olan bilirkişi raporu, ele geçirilmiş CD'leri ve bu CD'lerde bulunan dokümanları askeri yazım kurallarına uygunluk açısından değerlendirdiği için bu rapordaki bulgular

BB

MT

Ca

hakkında teknik bir tespit yapmamız teknik bilirkişilik çalışmamızın ve uzmanlık alanımızın dışındadır.

Madde(d)'de verilen ve Mu.Alb. Yavuz FİLDİŞ tarafından hazırlanan bilirkişi raporundaki bulguların Madde (a)'da verilen Erdem ALPARSLAN, Tahsin TÜRKÖZ ve Dr. Hayrettin BAHŞİ tarafından hazırlanan rapordaki bulgularla karşılaştırılması ve ilgili maddelere ilişkin açıklama CEVAP-5'te bulunmaktadır.

Madde (c)'de verilen ve Mu.Yb. Birol ÇELİK tarafından hazırlanan bilirkişi raporundaki bulgulardan sayfa (2) paragraf (3)'te "*dokümanların üstverilerinin bilgisayarı kullanan ve doküman üzerinde işlem yapan gerçek kişi ile ilgisi yoktur.*" tespiti yapılmıştır. Madde (a)'da verilen Erdem ALPARSLAN, Tahsin TÜRKÖZ ve Dr. Hayrettin BAHŞİ tarafından hazırlanan raporun "Sonuç" kısmının dördüncü maddesinde "*Dosyalarda tespit edilen kayıt ve diğer bilgilerle dosya üzerinde işlem yapan kişiler, işlem zamanları ve başka bilgiler ekteki bilgiler ışığında tespit edilmiştir.*" ifadesi bulunmaktadır. Söz konusu raporda bahsedilen "*ekteki bilgiler*" incelenen CD ve içerisindeki dosyaların üstverisinden oluşmaktadır. Raporda bahsedilen kullanıcıların gerçek kişiler olduğuna dair bir tespit yapılmamıştır.

Madde (c)'de verilen ve Mu.Yb. Birol ÇELİK tarafından hazırlanan bilirkişi raporundaki bulgulardan sayfa (2) paragraf (5)'te belirtilen "*dokümanların yazdırma tarihinin oluşturma tarihinden önce olması*" durumunun bir uyumsuzluk olduğu ve Madde (a)'da verilen Erdem ALPARSLAN, Tahsin TÜRKÖZ ve Dr. Hayrettin BAHŞİ tarafından hazırlanan raporda bu uyumsuzluğun göz ardı edilmiş olduğu iddiasıyla raporlar arasında çelişki bulunmaktadır. Bir belgenin son yazdırma tarihinin, yaratılma tarihinden önce olması teknik olarak oluşabilecek bir durumdur. Bu konu, CEVAP-3'te detaylı olarak açıklanmıştır.

BB

MP

U

SONUÇ

- 17 adet CD imajı ile 9 ve 10 numaralı CD'lerden kopyalanan dosyalar üzerinde inceleme yapılmıştır. Tarafımıza istenilen 28/05/2010 tarihli bilirkişi görevlendirme tutanağı ile tarafımızdan açıklığa kavuşturulması istenen hususlarda teknik bilirkişi inceleme değerlendirmelerimiz önceki bölümlerde paylaşılmıştır.
- Bilirkişi görevlendirme tutanağıyla, daha önce hazırlanan bilirkişi raporlarındaki farklı bilgiler ve kısmi çelişkilerin izah edilip çelişkilerin sebebinin tespit edilmesi tarafımızdan istenmiştir. CEVAP-3, CEVAP-5 ve CEVAP-6'da ilgili farklı bilgiler ve kısmi çelişkiler ele alınarak izah edilmiştir. CD'lerin gerçekliği, üstverilerin değiştirilebilirliği ve yanıltıcı doküman oluşturulması konusunda açıklamalar CEVAP-1, CEVAP-2 ve CEVAP-4'te verilmiştir.
- Genel değerlendirme olarak, TÜBİTAK'ta görevli Erdem ALPARSLAN, Tahsin TÜRKÖZ ve Dr. Hayrettin BAHŞİ tarafından hazırlanan 19/02/2010 tarihli bilirkişi raporunun ekinde sunulan üstveri bilgilerinin tutarlı olduğu, bu bilgilerin ayrıca diğer bilirkişi incelemelerinde de kaynak olarak kullanıldığı, üstveri bilgilerinin teknik olarak yanlış olduğuna dair herhangi bir iddia olmadığı görülmüştür. Aynı üstveri bilgileri üzerinde yapılan teknik incelemelerde, sahtecilik şüphesini artırdığı ifade edilen çelişkilerin bir kısmının CEVAP-3, CEVAP-5 ve CEVAP-6'da anlatıldığı üzere teknik olarak bir çelişki göstergesi olmadığı, normal sistem/kullanıcı davranışları dahilinde oluşabileceği ve sahtecilik bulgusu olmadığı sonucuna varılmıştır. Bir kısım çelişkilerin ve farklı tespitlerin ise bilirkişilerin farklı uzmanlık alanlarına (askeri yazım kuralları vb.) sahip olmasından kaynaklandığı sonucuna varılmıştır.

Bilirkişi

Burak BAYOĞLU

Bilirkişi

Ünal TATAR

Bilirkişi

Yılmaz ÇANKAYA

